

Sygn. akt II CZ 20/07

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Marian Kocon (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi A.R .

o wznowienie postępowania zakończonym prawomocnym wyrokiem

Sądu Apelacyjnego w P. z dnia 13 lipca 2005 r., wydanym w sprawie z powództwa
Uniwersyteckiej Spółdzielni Mieszkaniowej "R. "

przeciwko M.N. i K. J.

przy interwencji ubocznej po stronie powodowej M. K.

o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 28 marca 2007 r.,

zażalenia skarżącej na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 11 stycznia 2007 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 11 stycznia 2007 r. odrzucił skargę A. R. o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 13 lipca 2005 r. U podłoża tego rozstrzygnięcia legło stanowisko, że niedopuszczalne jest wystąpienie ze skargą o wznowienie postępowania przez nabywcę rzeczy lub prawa bez zgody strony przeciwnej.

W zażaleniu na to postanowienie skarżąca wniosła u jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Powołany przez Sąd Apelacyjny art. 192 pkt 3 k.p.c. normuje skutki procesowe następstwa prawnego pod tytułem szczególnym czyli zbycia rzeczy lub prawa w toku procesu, co miało miejsce w sprawie zakończonej prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego .

Prawo procesowe traktuje stronę zbywającą rzecz lub prawo za nadal legitymowaną procesowo, choć w rzeczywistości jej uprawnienia lub obowiązki w zakresie spornego stosunku materialnoprawnego przeszły na inny podmiot. Następstwo procesowe uzależnione jest od ziszczenia się określonych warunków. W zasadzie proces cywilny, mimo zbycia przedmiotu sporu (rzeczy lub prawa), ma się toczyć w dalszym ciągu między tymi samymi stronami, z których udziałem się rozpoczął, a następstwo procesowe dochodzi do skutku dopiero za zgodą strony przeciwnej. Zmiana stron postępowania (przekształcenie podmiotowe) została w sposób wyraźny uzależniona od zezwolenia strony przeciwnej. Musi ona wyrazić zgodę na wejście do procesu nowego podmiotu.

Ratio legis art. 192 pkt 3 k.p.c. polega na ochronie przeciwnika strony zbywającej rzecz lub prawo przed ujemnymi następstwami procesowymi podmiotowej zmiany spornego stosunku prawnego po zawiśnięciu sporu. Z tego punktu widzenia przepis ten ma charakter ochronny (gwarancyjny). Zasadą jest pozostanie w procesie zbywcy, wyjątkiem wstąpienie w jego miejsce nabywcy. W interesie strony przeciwnej jest przede wszystkim pozostanie zbywcy w procesie. Wszelkie przekształcenia podmiotowe powodują bowiem niebezpieczeństwo zmniejszenia sprawności postępowania, mogą prowadzić również do nieprzewidywalnych utrudnień. Interes strony przeciwnej sprowadza się zatem do

tego, aby to zbywca był uprawniony do dalszego działania we wszczętym procesie cywilnym w charakterze strony. W tym kontekście powinna być oceniana formalna strona wyrażenia przez zbywcę zgody na wstąpienie do procesu nabywcy rzeczy lub prawa. Funkcja art. 192 pkt 3 k.p.c. w zakresie ochrony interesu prawnego strony przeciwnej przejawia się szczególnie w tym, że dopiero w wypadku wyrażenia przez nią zgody może dojść do wstąpienia nabywcy w miejsce zbywcy. Strona przeciwna ma bowiem istotny interes (prawny) w tym, aby zmiana podmiotowa dokonana w toku procesu nie pociągała za sobą konieczności prowadzenia procesu z inną osobą niż utrwalona aktem doręczenia pozwu.

W sprawie niniejszej strona przeciwna, powodowa, w piśmie procesowym w sposób jednoznaczny nie wyraziła zgody na wstąpienie przez skarżącą w miejsce zbywcy i wystąpienie przez nią ze skargą o wznowienie procesu. W konsekwencji Sąd Apelacyjny zasadnie tę skargę odrzucił. Bez znaczenia prawnego dla tego rozstrzygnięcia miały podniesione w zażaleniu okoliczności dotyczące postępowania klauzulowego.

Z tych przyczyn Sąd Najwyższy orzekł, jak w postanowieniu.